

ایکینجی سنہ ۰ نومبر ۷۰ بزنس خہ سی ۳ غروشہ در ۱ ربیع الاول سنہ ۱۲۹۷

مجموعہ علوم

یوزمسی یو خاصه خارقه العاده دن نشئت ایدر .  
 صفر در جهه ده کی یوزك اغراغنگ ۴ در جهه  
 حرارتده اولان صویك ثقلنه نسبتی ۹۳ یوزنه نسبتی  
 کبی در یعنی یو صودن ۱۰۰ درهم مقدارینی حاوی  
 اوله بیلان بر قابه بالکز ۹۳ درهم یوز صیغه یلور .  
 یوزك قوه انبساطیه مفرطه سنک ثقلت هوای  
 نسیمک ۱۰۰۰ مثله مساوی اولدیغنی تخمین ایتشاردر  
 مثلاً صومماو بر قابك درونی طو کد قدده سطح  
 داخلیندن هر مربع سانتیمتر و اوزرنده ۱۳۰۰  
 کیلو غرام اغراقدن زیاده جه تضییق ایدر . طاش معد  
 نازنده بیانی جسم طاش قطعه لرینک یاریقی یز لرینه  
 صودو کیلو بده منجمد اولد قدده طاش یار یلور .  
 اغزی محکم قیامش بر معدن طو کد ایچنه صو  
 قونیلوبده طو کد کده بر منفذ بوله مزایسه طاغیلور .  
 قارلرک تضییقی سبیلله بیوک طاغلردن بطاقله  
 نهمور کی جریان ایدر یوز دره لر ی واردر که  
 بحرالرینک ضیق یز لرنده یوز صیقیشوب طارلنور  
 و وسعتلی موقعلرنده یاییلور و اوچور ملردن دوشر  
 کن اکیلوب منکسر اولور .  
 مجتمع ورا کد حالنده کی صو طو کد قدده  
 بلور کبی شفاف یوز قطعه لر ی حاصل اولور .  
 لکن متشت وهواده متفرق حالنده بولنان  
 البخره مأیه تبرد ایتد کده حالا حکمتنه تمامبله  
 اطلاع اولنه مامش بر غریب هیئته کیررشویله که  
 نواحی زمهریریه و طبقه بخار یه ده کسب  
 انجماد ایدن اجزاء مأیه ذره کی کچوک ایکن .  
 پارچه لرینه ممائل وهر برینک او جلری گوشه لی  
 اهراملره مشابه اوله رق والی دانه سی ارقه ارقه  
 طیانه رق صور بلور یه سنک اک ساده سی اولان  
 کچوک یلدز شکله کیرلر اکثر یا بو صور تنده  
 قالدوب الی چتالک هر بر یسنک او جه انلردن  
 ده ها کچوک بلورات ملاصق و بونله دخی دیگر  
 قرستالر و الماس طراشلا لاحق اوله رق اول کوکب

باران نزول ایدر کن جسوده موجود مواد  
 اجنبیه دن نسیمی تصفیه واول ادخنة طیاره یی  
 ازاله یه شتاب و نباتاتک اطفال عروقنه اشراب ایدر .  
 برشید یغمورک سقو طی عقینده شدیدر  
 روز کارک حدوئی لازم کلور . یو کاسب بالکز بر  
 لیترو صوی حصوله کتیرمک ایچون تقریباً ۵۰۰۰۰  
 لیترو بخاره احتیاج در . مثلاً واسعه بر خنده نازل  
 اولان بر قوتلی یغمورک صولرینی طو پراق ایچماهش  
 اولسه اول باراندن ۴ عشیذراع قالیافته بر  
 طبقه مأیه حاصل اولور . اشو طبقه کندوسنک  
 الای یک مثلی یعنی ایکی یک مترو شخنده بر طبقه  
 هوایه دن حصوله کله جکندن نسیمده بر بیوک  
 بوشاق پیدا اولور بوشلخی طو لدیرمق ایچون  
 اطرافنده کی هوالر اطرار عقینده بردن بره هجوم  
 ایتسی ریا ح شدیده یه باعث اولور .

#### انجماد

تجارب حکمت طبیعیه دن مستفاد در که مذاب  
 وسیال حالنده اولان هر بر جسمک برودتی اشتداد  
 و خصوصیه طو کوب کسب انجماد ایتدیکی اشاده  
 جزو فردلری صغیشوب وزن اضافیلر ازیاد ایدر .  
 حالبو که صویك حرارتی بالتناقص ۴, ۴ درجه  
 حرارته واصل اولنجه یه دکن کیدیشی ذکر  
 اولنان قانون عمومی تحتده اخل ایسه ده اندن  
 اشانی در جهه لر نازل اولور ایسه اول قانون  
 عمومیدن بالاستشاده از یاده منبسط و متخلل اوله رق  
 ثقلت اضافیه سه نقصان طازی اولور . هر کسک  
 کوردیکی کبی یوز پارچه لر ی صویك یوزینه چیقوب

بو او طر بولندقلری ۲۰۰۰ ویا ۳۰۰۰ مترو  
 یو کسکرده باو طلردن ایریلان پارچه لر -  
 هر هانکی و سمد و اور سه اولون - دانسا قار  
 حالنده اولور . ائمدی ارضک یو کسک یز لرنده  
 یاغان مطر لر تلج حالنده و اشا غیلرده سیجاق یز لر  
 از که جه بولنده اریوب یغموره متحول اولور .

ثلجی قات قات دالانور چتالانیر . [٩]  
 بوسیاق اوزره متشکل اولان صورتک برقانون  
 مخصوصی اولوب اندن اصلا تخلف ایتز . راکد  
 برهواده برسیاه جسم اوزرینه نازل اینجه قارلک  
 اجزاسنه دقتله باقیاورسه خرده یسنه محتاج  
 اولقسزین ساده کوزایله اشکال غرائب اشتعالاری  
 کورینور .

قیش فصلنده صفوقلرک مشتد اولدقده  
 اوطه لرمنک جاملرنده بوزک مشاهده اولنان  
 صور بلوریه سی دخی بو حاله قریب برادرر .  
 یازوقیش برقرارده طوب اریمنان برف  
 دائمینک حذاء مجردن حدود ارتفاعیه سی  
 بحسب الاقالیم مختلف ایسه ده استاد مز موسیو  
 (رنو) نام راصدک استحصال ایلمش اولدیغی  
 قانون عومیدسنه نظراً سنه نك نصف خارنده مزاج  
 وسطیلری جدم مذاک مزاجنه یعنی (٠) صفر درجه یه  
 مساوی اولان یلر دایما قارایله مستوردر . [١٠]  
 مثلاً ٤٧٩٥ مترو یو کسکلکده اولان (اند)  
 طاغلرنده صیفک مزاج وسطیسی ٤, ٢٧  
 وهیما لایانک ٣٩٥٦ مترو ارتفاعده اولان محللرینک  
 حرارت وسطیه سی ٢٥ درجه حرارتده بولندیغندن  
 هنکام صیفده قاردن خالی در .  
 حالبوکه ٧٨ عرضنده و تام حذای مجرد واقع  
 (سپجبرغ) کجهت جنوبی شرقیسنده مزاج  
 وسطی حرارت صفر اولدیغندن قارل صیف  
 و شتاده آکسک دکادر . [١١]

[٩] تبلورات ثلجیه نك اشکال مسدسه سنک  
 انواعی برقاج یوزه بالغ اولور .

[١٠] ثلج دائمینک معنایی قتیلا شمش قاردن  
 بوکا (بوز) اطلاق اولنمق خطادر چونکه بوز  
 ماء منجمده اطلاق اولنور حالبوکه برف دائمی  
 بولنان محالدره ماء جاری یوقدرکه انجماد اید .  
 [١١] موسبو (سوسور) ک تعیننه کوره

کتب حکمت طبیعیه ده بسط و بیان اولدیغی  
 اوزره برکیلوغرام [٣١١ درهم] بوزک اریمنی  
 ٢٥, ٧٩ حرارتک بلعنه متوقف یعنی برکیلوغرام  
 بوزی اریتنک ایچون ٧٩ و برربع درجه ایصنمش  
 برکیلوغرام صویک حرارتی قدر حرارت المغه  
 محتاج اولدیغی ملاحظه اولنورسه بتون بریوزنده  
 برسنه ظرفنده یاغان قارلک واقالیم بارده ده تگون ایدن  
 بوزلک اریوب محو اولمیری ایچون نه درجه افراط  
 حرارتیه محتاج اولدقلری وبالقرض دیاده موجود  
 ادملر بولمیری اتش واسطه سیله اریتنکه قالشمش

اوروپاده مون بلان [بیاض طاغ] تپه سنک  
 ثخن ثلجی تقریباً ٦٠ مترو اولوب هر سنه  
 یاغان قارک قالینلی ١٨ مترودر .

اولیه ایسه تگونندن بری نیجه بیک قرنلر  
 کچمش اولان بو طاغه علی التوالی هر سنه  
 یاغان قارلک ثخنی فصل اولمشده تاقره قدر رسیده  
 اولماش ؟

عامه اشیاده موجود قوای طبیعیه برقانون  
 موازنه یه ضروره تابعدر . بوقوادن بری حدینی  
 تجاوز ایدرسه البته برکون کلورکه موازنه یه  
 خلل عارض و بناء علیه نظام عالم هرج و مرج  
 اولور . مثلاً دیدیکمز کبی - قارلک بری بری  
 اوزرینه یغیلوب تراکم ایتسی مستمر اولمش  
 اولسه دکزلک صولری بتوب قورومق لازم  
 کلور .

دیمککه بوقارل برطرفدن اریور ؟  
 اوت لکن تأثیرات شمسیه ایله اریمز بلکه  
 ارضک حرارت مرکزیه سیله اریور . یعنی قارک  
 طبقه سفلاسی یه تمامی سبیلله مذاک اولنور  
 بوقارلک الی غیرالنهاییه یو کسلحام سنک دیگر  
 برسبی ده واردرکه ارتفاعلری حدینی تجاوز  
 ایدر ایتز قارطوپلرینک یو کسک تپه لردن قوپوب  
 اشاغیاره طوغری بوارلنمزلدن عبارتدر .

اسلافدن اخلافه انتقال ايدرك مخلوقات ربانيه  
بالترقى منتهای درجه کماله ايصال اولمقدمه در .

ايشته خالق بيچونك بواحوال حكمت اشتمالی  
ايجانبجه شدت بروذتله حشرات مضره تلف  
وتاروما را اوله رق انلرك اجزا واعضاسيله طو پراق  
بسلسلوب منبت ومحصول ايدار و خاك ايله يكسان  
اولنلرك اثارى يكيدين برطاقم مواليد آليه نك تكون  
وتعيشنه مدار اولور .

صفوقلارى تحمل ايله خلاص اولان زيانكار  
حيوانلرا كره محصولات نك زكاتنى الورلرا ايسه ده  
قارلى وقتلرده كندولرندن دهامضر برطاقم بوجك  
وامثاله مسلط اوله رق بيحساب يمورطه لر ينى  
قيروب اعدام ايتلر ايله تدارك ضايعات وتلافى  
ماناته الت اولوب تضمين مضرت ايدرلر .

صفوقلر كسب شدت ومضرتى حيوانات  
ونباتات مائيه به سرايته مباشرت ايتد كده تكون  
ايدن كچوك بيچاره لر خفتلرى جهته له صويوزينه  
استصعاد وسكانى وقايه ايتك همچون بربرينه  
باغله رق برمتين زخ بياياد ايدرلر . تبارك الله ! [ ١٣ ]  
ابروان اوزرنده متكون اولان جملعه فشان  
نير تاثير زمستانه سپرو قلقان و غره حياته برقش  
ومحفظه پرامان اولسى نقدر خير بخش اذهاندر .

[ ١٣ ] صويك كمال درجه ثقلنى ٤ درجه حراره  
اولسى سكان ميايه همچون بر نعمت جليله خدادار .  
صفوق كيهجه لرده بر كوك سطحى تبرايتد كجه  
بوزنده اولان طبقه سى سارط طبقا تندن انقل اولمسيه  
صويك قعرينه اينوب خفيف اولان سارط طبقه لر  
صويك يوزينه چيقار . بروذت درت درجه سى  
تجاوز ايتد كده ينه كسب خفته كوك سطحه خنده  
طوروب تجمدايدر و صويك اجزاي ثقيه سى مقر  
حيوانات اولان قعره سقوط ايدرك بيچاره  
حيوانلرى محافظه ايدر .

اولسه لر روى ارضه قابل احتراق هرنه مزوار ايسه  
ياقلسه اذابه سه مقتدر اوله ميه جقلرى وحتى وقتلر  
و غالبه ميه جكلرى حمله ظاهر و هوو يدادر [ ١٢ ]  
اشته منطقه حاره نك چوللرندن بالورود  
ايلم شتاده ( اسكلته ) دونمش اما جلرك  
دالرينى بيله قلدا تميز درجه ده كوراييسز اسن  
برخفيف روزكار كدم سوزناكى والهاب آتشن  
و چالاكى تاثيرى ارضى قايلىان جود و تلج  
نامحدودى برقاج ساعت ظرفنده محو و نابود  
ايدر ! سبحان الله !!

وسائط طبيعت واسباب نظامات كونه بك ساده  
وتكليف سزايد و كندن و اثار ينى هر كون كوروب  
تماشالر ايله كوز مز ايشه كلد يكندن بيله محير  
عقول فحول شيلرى عادى نظريه باقوب كيفيت  
تاثيراتندن استغراب ايلمك خاطر مزه بيله كلمز !  
هنكام شتاده طاش و طو پراقلرى قايلىان قارلر  
بادى نظرده اضطراب مخلوقاتى بادی وسلب  
حضور حيواناتى مؤدى كورينور اما حقيقتده  
قهر يوزندن بر لطف ربانى و شر جزئى نى متضمن  
بر خير كللى يزدانى اولدينى تفصيل ايتدن منجلىدر .  
خدایم پرانك قانون حكمت مشجوعى اوزره  
بو عالم كون و فسادده هر بر مخلوقك خدى برمكون  
جديدك مهدي اوله رق صانكه او جامه مستعار ذى  
روح اولان حيات سريع الزوال مال موروث مثال

[ ١٢ ] صوتيوردن ٩ كره و ژيوه دن ٣٣  
كره ز ياده حرارت بلع ايدر .

بر كيلو غرام صويي بر درجه مقدارى تسخين  
ايدن حراره ( واحد قياسى حرارت ) دينوب  
حكمت و مقايقه ( قالورى ) اسميله ياد اولور .  
مثلا ١٠ قالورى دينلديكى وقت ١٠ كيلو غرام  
صويي بر درجه و يا خود بر كيلو غرام صويي ١٠  
درجه تسخين ايتكه كافى حرارت اكلا شيلور .

اگر بوزل رسودن اغر اولمش اولسه دل یخپاره دل  
حادث اولد قجه قهرمانه نزول ایدرک دره و کولرک  
دیاری طاش کسلیوب جمله حیوانات هلاک  
اولوردی .

اشته صوده بو خاصیت غرایتینما بیمعنا اولیوب  
سکنه ماء حقننه مشتمل اسرار خفایا برنعت  
عظمای جناب کبر یادر .

قارلک باشلیجه منافعی شودر که مذاب اولان  
اجزاسنک بر مقداری هوا ده طیران ایله انخره سز  
قالمش کوه بی اغنا و قسم اخری اعماق ارضه نفوذ ایله  
شدت سرمدان مسلوب الحیات اولمش اولان  
اجسام آلیه بی بالتجلیل خاکی احیا ایدر .

وجه ارضدن خروج و انخره ایله برابر هوایه  
عروج ایدن ادخنه و غازل نسیم ایچون بی منفعت  
وبلکه انده قالمش اولسه مورث و خامت  
اوله جغندن انخره متکثفه و متممعه ایچنده یکیدن  
حل اولنه رق اریان تلجک عقب بنده نزولی معتاد  
اولان باران ایله ینه یره عودت و بو وجهله طبقات  
زمینک قوه انباتیه سیچون تحصیل منفعت  
ایدر .

بوندن بشقه سیاه یرله یا ییلان قارانه کاس ضیا  
ایچون خیلی مدار اولغله دیجور منفور شتا وظلمت  
موفور یالدا ناک ازاله سنه دخی دخل کلیسی  
اولد یغنی کون کبی ظاهر در . سبحان الله !!

مرئی کائنات قیش موسمنده قاریاغد یرمه سیله  
صانکه اطفال ناز کنهال نباتاتی انجماددن محافظه  
بیور مق ایچون کهواره زمین اوزر ینه پاموق  
بورغان اوزر و یاخود دست مصالحمیوست  
قدرت نسخه دلارای بهارستانی تبییض ایتک  
ایچون صفحه ارضه تباشیر جلا افشان سورر .  
الحاصل تلج مذاب سببیه مساواتی اچیلش  
سوتکره دونمش - کره ارض بر جسم شکر لقمه سنه

مائل و قارلردن تبخیر ایدرک مسوخرأ زوکیلان  
باران بشمش لقمه اوزر ینه حاشلنان روغنه معادل  
وادخنه نازله لقمه یه اکیلان توزشکر ینه مقابل  
اولوب بوعلامات جمیله ایله کمال وقوامی  
بولور .

کره ارضک کونشدن الدیغی حرارتک برعشری  
قدری یره مجاور و ملاصق اولان هوای نمدار  
و طبقه بخارده ضبط و توقیف اولنمغه طبقه  
نسیمز نباتاتک البسه سی مشابه سنده در . شاید  
نباتات اشبو دلر بارو بادن برکیجه عاری اولسه  
ایدی صغوضه تحمل ایده میان تازه فدانلر گرفتار  
پنجه انجماد اولور لردی . حتی طوک شدتلی اولد یغنی  
براق کیجه لرده اچیق یرلرده بولنان تازه اغاچلرک  
بدن حیوانانده کی قانه ممائل طهر جقلرنده جولان  
ایدن سیاراتی بالانجماد ضبط اولد یغنی سببیه  
فدانلری چانلیوب جان نباتیارینی تسلیم ایدوب  
قوررلر .

کونش انحطاط و خصوصیه غروب ایتد کده  
مرتفع یرله عارض اولان فرط برودت انخره ناک  
ندر تندر . مثلاً اناطو لیده ارض روم برودت روم  
وامثالی یرلر منطقه معتدله ده بولندقلری حاله  
ساحلدن بعید و خیلی مرتفع اوله رق انخره مائیه ناک  
قلبتدن برودتاری شدیددر .

معلمز پارسی موسیو ( زو ) ناک نقلنه کوره  
جزایر چوللرنده رصد ایدرکن برکون نه ارأ ۴۲  
درجه حرارت بولمش ایکن اول کونک نصف الیلنده  
میران الحراره یه نظرایتد کده صفردن اشاغی  
۴۰ درجه برودت بولمشدر که ۱۲ ساعت مدته  
۴۶ درجه تفاوت حرارت اولمش اولور .

سطح و عمق بحار [۱۴]

کره ارضک سطحی بحساب تربیعی

[ ۱۴ ] در یارک البوم بولندقلری محادن دخی